

Legal Support of Moral Values That Create Women's Security in the Family

*S. Ehrami Ph.D.**

Department of Law, Payame Noor University, Tehran, Iran.

Abstract

Background: The family is considered as one of the most important social bases in every society, and the feeling of security in the family is very effective in its stability. In order to create a sense of security, it is necessary for legal laws to provide the necessary support for the moral values of the family. Also, it is necessary to interpret and implement rights in such a way that they do not conflict with moral values. In the current research, researchers have pursued the legal support of moral values that create women's security in the family as a goal.

Conclusion: Laws, which have been formed with the aim of regulating social relations and order in society, need ethics for self-fertilization and the implementation of human principles in social relations. One of the important social institutions in this regard is the family and its security. The security of the family will not be achieved without paying attention to the rights of women and the moral values of the society. The social background shows that women's security is not properly defined in a security system in the society, and in cases where there is a defined legal basis for women's social security, it is not properly implemented. This defect has a general cause, and that is the limitation of the concept of security to the security of the government, not the security of society. In order to maintain the safety of the family and prevent unnecessary excesses and excesses in behavior, the law should have knowledge of women's rights and moral principles and formulate the law by determining the necessary criteria and equip the moral values of the security guarantor with legal support.

Keywords: *Rights, Security, Family, Moral values.*

***Corresponding Author:** Ehrami S. Department of Law, Payame Noor University, Tehran, Iran. Email: Ehramisajjad@pnu.ac.ir

How to cite: Ehrami S. Legal support of moral values that create women's security in the family. *Ethics in Science and Technology*. 2025; 20(1): 1-7.

Copyright © 2025 Authors. Published by Iranian Association for Ethics in Science and Technology. This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International license. (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>). Non-commercial uses of the work are permitted, provided the original work is properly cited

پشتوانه حقوقی ارزش های اخلاقی ایجاد کننده امنیت زن در خانواده

دکتر سجاد احرابی

گروه حقوق، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران.

(تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۱۰/۲۳، تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۰۱/۲۱)

چکیده

زمینه: خانواده به عنوان یکی از مهم ترین پایگاه های اجتماعی در هر جامعه محسوب می شود و احساس امنیت در خانواده در پایداری و ثبات آن بسیار موثر است. برای ایجاد احساس امنیت، لازم است قوانین حقوقی پشتوانه لازم برای ارزش های اخلاقی خانواده را فراهم آورند. همچنین، لازم است حقوق، به گونه ای تفسیر و اجرا شوند که با ارزش های اخلاقی مغایرت نداشته باشند. در پژوهش حاضر پژوهشگران پشتوانه حقوقی ارزش های اخلاقی ایجاد کننده امنیت زن در خانواده را به عنوان هدف دنبال کرده اند.

نتیجه گیری: حقوق که با هدف تنظیم روابط اجتماعی و نظم در جامعه شکل گرفته است، برای بارور شدن خود و پیاده کردن اصول انسانی در ارتباطات اجتماعی به اخلاق نیاز دارد. یکی از نهادهای مهم اجتماعی در این رابطه خانواده و بحث امنیت آن است. امنیت خانواده بدون توجه به حقوق زنان و ارزش های اخلاقی حاکم بر جامعه حاصل نخواهد شد. پیشینه اجتماعی نشان می دهد که امنیت زنان در یک نظام امنیتی درست در جامعه ترسیم نشده و در مواردی هم که پایگاه حقوقی ترسیم شده ای از امنیت اجتماعی زنان وجود دارد، درست اجرا نمی شود. این نقیصه یک علت کلی دارد و آن هم محدود شدن مفهوم امنیت به امنیت حکومت است، نه امنیت جامعه. حقوق می بایست برای حفظ امنیت خانواده و جلوگیری از افراط ها و تفریط های بی مورد در رفتار، نسبت به حقوق زنان و اصول اخلاقی شناخت داشته باشد و با تعیین معیارهای لازم به تدوین قانون پرداخته و ارزش های اخلاقی ضامن امنیت را به پشتوانه حقوقی مجهز نماید.

کلید واژگان: حقوق، امنیت، خانواده، ارزش های اخلاقی.

سرآغاز

خانواده^۱ یکی از قدیمی ترین نهادهای اجتماعی و سنگ بنای جامعه بوده و در جوامع مختلف دارای نقش، پایگاه و منزلت ویژه ای است، به گونه ای که هیچ جامعه بشری بدون خانواده برپا نمی ماند. نتیجه تضعیف بنیاد خانواده، افزایش آسیب های اجتماعی^۲ و جرم در جامعه است. عنصر اصلی ثبات و امنیت خانواده، میزان توجه به ارزش ها و هنجارهای اخلاقی^۳ است. در صورت بی توجهی به ارزش های اخلاقی^۴، امنیت اجتماعی^۵ و روانی اعضای خانواده تهدید و بنیان خانواده دچار تزلزل خواهد شد. بنابراین لازم است قوانین حقوقی پشتوانه لازم برای ارزش های اخلاقی خانواده را فراهم آورند. همچنین، لازم است حقوق، به گونه ای تفسیر و اجرا شوند که با ارزش های اخلاقی مغایرت نداشته باشند. در پژوهش حاضر پژوهشگران پشتوانه حقوقی ارزش های اخلاقی ایجاد کننده امنیت زن در خانواده را به عنوان هدف دنبال کرده اند.

بحث

حقوق و اخلاق

اخلاق و حقوق اشکال مختلف قواعدی هستند که به موجب آنها از انسان انتظار می رود در جامعه رفتار کند. اخلاق نشان دهنده سیستم کنترل داخلی است و حقوق به مکانیزم بیرونی کنترل اشاره دارد. هر دوی این کنترل ها برای رفتار بهینه، که شامل جستجو و ارائه درمان است، ضروری هستند (۱).

حاکمیت قانون با معیارهای حقوقی مدون بیان می شود. در جوامع، قوانین نحوه اداره خود را مشخص می کنند. در طول قرن ها، قوانین حقوقی بر اساس مفاهیم اجتماعی درست و نادرست که عموماً درک شده اند، تکامل یافته اند. دانستن اینکه می توان به قانون تکیه کرد، احساس امنیت و ثبات را برای کشور و شهروندان فراهم می کند (۲).

به طور کلی امنیت به حالتی گفته می شود که شخص از اینکه چه از نظر روحی و جسمی و چه در حال و آینده اذیت و آزاری به وی داده نشود، بیم و هراسی نداشته باشد (۶).

امنیت انسانی یکی از مهمترین حقوق بنیادین است که شاید بتوان گفت مبنای سایر این حقوق به شمار می رود. در واقع، دولت نه تنها نباید امنیت شهروندان را مخدوش نماید (تعهد منفی) بلکه وظیفه دارد تا شرایط لازم برای حفظ امنیت شهروندان را فراهم نماید (تعهد مثبت). در تعهد اخیر، دولت بیشتر بر امنیت اجتماعی تأکید می کند و باید توجه داشت که این تلقی اجتماعی از امنیت ممکن است خود به تهدیدی برای دیگر حقوق بنیادین تبدیل شود. لازم به ذکر است که در جنبه ی دوم نیز امنیت برای حفظ حقوق شهروندان^۹ اعمال می شود اما وجه اجتماعی آن مدنظر قرار می گیرد و حفظ این حقوق نیز به صورت تکلیف بر عهده ی دولت است (تعهد مثبت^{۱۰}). بنابراین هر دو جنبه به نوعی مکمل یکدیگر هستند و دو تعهد دولت با یکدیگر هم پوشانی می یابند. لازم به یادآوری است که در نظام قانون مدار باید نوع توازن بین این دو نوع تعهد وجود داشته باشد. با توجه به آنچه گفته شد در لزوم امنیت شهروندان تردیدی وجود ندارد. اما در حدود و ثغور این امنیت در نظام های حقوقی وفاقی وجود ندارد. برخی از نظام های حقوقی، این امنیت را در مفهوم موسع آن مراد کرده اند و برخی نیز مفهوم مضیق برای آن در نظر گرفته اند. تفاوت در مفهوم امنیت، بیشتر ناشی از درجه ی حمایت از سایر حقوق و آزادی های بنیادین است که به فراخور مورد بر این مقوله نیز تأثیر خویش را باقی گذارده است. بنابراین، تعریف و تعیین گستره ی این مفهوم با توجه به میزان حمایت از حقوق و آزادی های بنیادین ضروری است (۷).

امنیت در خانواده

احساس امنیت خانواده به معنای حفظ حریم زندگی خصوصی^{۱۱} خانوادگی از خطرهای و تهدیدها و نیز ارتقای سطح زندگی خانوادگی با اتخاذ تدابیری جهت کسب فرصت های زندگی است (۸). خانواده برای اعمال کارکردهایش نیاز دارد در فضای درون فضای جامعه احساس امنیت کند؛ چراکه جامعه جدید کاستی هایی در درون نهاد خانواده ایجاد کرده است و خانواده در معرض خطرهای و زیان های پرشماری قرار گرفته است. احساس امنیت در خانواده به طور مستقیم بر جامعه تأثیر می گذارد؛ یعنی در جوامعی که ارزش های خانواده متزلزل شوند و خانواده نتواند نیازهای عاطفی و احساس امنیت را برآورده کند دچار تزلزل می شود.

ارزش های اخلاقی به عنوان بنیان نظام خانوادگی

چالش های اخلاقی^{۱۲} در دنیای امروز فراوان است که می توانند بنیان خانواده را هدف قرار دهند. خانواده کانون عواطف و تربیت است و اخلاق بهترین ابزار تحقق رسالت آن است از این رو مفاهیم و گزاره های اخلاقی از محسوس ترین و بنیادی ترین و پرکاربردترین مباحث در نظام خانوادگی هستند (۹). این رابطه دوسویه است و از یک سو ارزش

پس اخلاق چیست؟ اخلاق حوزه ای از مطالعات فلسفی است که ارزش ها، اعمال و انتخاب ها را برای تعیین درست و نادرست بودن بررسی می کند. اصول اصلی که پایه و اساس رفتار اخلاقی بوده اند، هزاران سال پیش توسط فیلسوفان بزرگ ارسطو، افلاطون و سقراط پایه گذاری شدند. در قرن چهارم قبل از میلاد آنها اخلاق را به عنوان «علم اخلاق» تعریف کردند (۳).

اخلاق اصول رفتار انسان را مشخص می کند. اخلاق اصول اخلاقی را تشکیل می دهد و ارزش ها بیشتر به مجموعه استانداردهای شخصی یک فرد مرتبط است. از سوی دیگر اخلاق با اعمال روزمره ارتباط دارد. اخلاق از جامعه ای به جامعه دیگر متفاوت است.

همواره بحث در مورد رابطه قانون و اخلاق در جریان بوده است. در سال ۱۹۵۸ مجله حقوق هاروارد مناظره معروف هارت فولر را منتشر کرد که به رابطه قانون و اخلاق می پردازد (۴). هارت معتقد بود که اخلاق و قانون جدا هستند و فولر اظهار داشت که اخلاق منبع قدرت الزام آور قانون است. قوانین هر شهروندی را ملزم به رعایت آنها می کند. با این حال، معیارهای اخلاقی به تربیت، ارزش ها، پیشینه مذهبی و فرهنگ فرد بستگی دارد.

اما باید گفت بسیاری از قواعد حقوقی^{۱۳}، از قواعد اخلاق نشأت می گیرند و می توان گفت مبنای بسیاری از قواعد حقوقی، قواعد علم اخلاق است؛ لزوم وفای به عهد و زشتی ضرر زدن به دیگران و حرمت تصرف غیرمجاز مال غیر که در اخلاق مورد تأکید قرار می گیرند، زاینده تعداد زیادی قاعده حقوقی هستند. با وجود ارتباطاتی که بین این دو وجود دارد نباید تصور کرد که حقوق و اخلاق یکی هستند بلکه تفاوت های کلی دارند که در سه حوزه می توان مورد توجه قرار داد (۵):

۱. تفاوت هدفها: هدف از علم اخلاق تهذیب نفس و پاکی فرد و ایجاد جامعه فاضله است، اما هدف حقوق، حفظ صلح و امنیت و نظم عمومی و اجرای عدالت است.
۲. تفاوت قلمرو: برخی امور در اخلاق حکم دارد مانند دروغگویی ناپسند است اما در حقوق حکمی ندارد، مثلاً صرف دروغ در حقوق ممنوع نیست مگر این که دارای شرایط خاصی باشد و عنوان خاصی پیدا کند، بعلاوه برخی امور در علم اخلاق حکمی ندارد مانند برخی تشریفات سازمانهای اجرای، لکن در حقوق به رسمیت شناخته شده است.
۳. تفاوت ضمان اجراها: ضمانت اجرای قواعد اخلاقی، سرزنش دیگران و عذاب وجدان است که با ضمانت اجراهای حقوق که مجازات، بطلان عمل حقوقی، مسئولیت مدنی و ... می باشد، متفاوت است.

حقوق و امنیت

تعریف فرهنگ لغات از امنیت^{۱۴} عبارت است از: در معرض خطر نبودن یا از خطر محافظت شدن. امنیت همچنین عبارت است از: رهایی از تردید، آزادی از اضطراب و بیمناکی و داشتن اعتماد و اطمینان موجه و مستند.

های اخلاقی باعث استحکام خانواده شده و از سویی دیگر خانواده مستحکم به واسطه تربیت مناسب نسل آینده ارزش های اخلاقی را در آنها نهادینه می سازد.

ضرورت حقوقی کردن اخلاق برای دستیابی به امنیت در خانواده

اخلاق میان سه محدوده الهی، فردی و اجتماعی قرار دارد و علم حقوق نیز به روابط افراد با یکدیگر مرتبط است، از این رو برای پرداختن به بحث حقوقی کردن اخلاق به جهت دستیابی به امنیت خانواده، توجه به اخلاق اجتماعی، ضرورت دارد.

حقوق که با هدف تنظیم روابط اجتماعی و نظم در جامعه شکل گرفته است، برای بارور شدن خود و پیاده کردن اصول انسانی در ارتباطات اجتماعی به اخلاق نیاز دارد، زیرا ورود اخلاق به حیطه حقوق نه تنها اهداف علم حقوق را برهم نمی زند، بلکه آن را تثبیت کرده و در نگاه تیزبین قانونگذاران راهکارهای عملی را ظاهر می کند و بدین واسطه بهترین عمل را در میان افراد جامعه نهادینه می نماید. هر چند از میان دو معیار ارزش اخلاقی یعنی «حسن فعلی» و «حسن فاعلی»، حسن فعلی - به دلیل موظف شدن افراد جامعه به انجام عملی نیکو و پسندیده - محقق گردد و حسن فاعلی - یعنی نیت و انگیزه مجری قانون با حقوقی کردن اخلاق - به تکامل خویش نرسد. زیرا مطابق نظر علمای اخلاق، ارزشهای اخلاقی حدنصاب دارند و کمتر از آن از دیدگاه اسلام قابل اعتبار نیست و فعل اخلاقی باید از ایمان به خدا و قیامت سرچشمه گرفته باشد تا برای نفس فایده داشته باشد. لکن تبعات تثبیت عمل اخلاقی و عادت دادن آحاد مردم و طبقات مختلف اجتماعی به عمل پسندیده توسط قانونگذاران و تعیین ضمانت اجرایی نسبت به آن، جامعه را در مقابل انحرافات بیمه خواهد کرد و خلق و خوی نیکو را در میان آنان رواج خواهد داد (۱۰). در چنین اجتماعی، اگر چه ممکن است نیت و انگیزه فرد به تکامل نرسد، اما در مسیر کمال اجتماعی حرکت خواهد کرد و هدایت حکومت نسبت به عمل افراد حداقل می تواند بصورت خود آگاه یا ناخودآگاه موجب رشد فرهنگ^{۱۳} جامعه شود و مصونیتی را پدید آورد که افراد در سایه آن بتوانند بتدریج انگیزه خویش را سامان دهند و بدین ترتیب از بسیاری اغتشاشات فکری ناشی از آشفتگی و بی سروسامانی اعمال انسانها جلوگیری شود و چون تهذیب در عمل این قابلیت را دارد که به تدریج زمینه ساز تهذیب در نیت و انگیزه افراد شود، زمینه برای ایجاد یک جامعه سالم فراهم خواهد شد. اما اگر آداب و رسوم صحیح و ناصحیح درهم آمیزد و عمل درست از نادرست غیر قابل تشخیص گردد و طهارت عمل در اجتماع وجود نداشته باشد و یا طریق وصول به آن هموار نباشد، ابهامات و تاریکی های موجود در اعمال، نه تنها انگیزه والای انسانی را در تحقق کمالات اخلاقی بوجود نمی آورد، بلکه اجتماع را دستخوش ظلمتهای مضاعف در رفتار خواهد کرد. زیرا اگر چه «اخلاق در پی اصلاح فرد است، ولی نتیجه مستقیم آن تأمین نظم عمومی است» و اگر این نظم عمومی در جامعه ای حاکم نباشد، عدم امنیت روحی و روانی موجب خواهد شد افراد جامعه نتوانند

مصلحت خویش را بیابند (۱۰). از دیگر دلایل ضرورت رشد حسن فعلی در جامعه این است که «قانونگذار عاقل، هیچگاه از تربیت مردم غافل نمی ماند و برای رسیدن به هدف نهایی خود از این وسیله استفاده می کند» و در هر حال اصول تربیتی حاکم بر روابط انسانی همچون عدالت، حق حیات، حفظ آبرو، صیانت نفس، ادای امانت و ... که حاوی مصلحت اعضای جامعه است، مورد ستایش و تقدیر جامعه بوده و سبب رشد اخلاقی^{۱۴} در آن خواهد شد. بنابراین وقتی عدم رعایت قوانین اخلاقی تبعات اجتماعی نامطلوب در جامعه ایجاد نماید، قانونگذار نه تنها می تواند بلکه موظف است برای تعدیل عادات اجتماعی، ضمانت اجرا و کیفر قانونی در نظر بگیرد (۱۰).

اهمیت زنان در نظام اجتماعی و خانوادگی

زنان نقش مهمی در جامعه دارند آنها ستون فقرات خانواده ها هستند و برای رشد و توسعه جوامع بسیار مهم هستند. با این حال، برای قرن ها، زنان به حاشیه رانده شده اند، در معرض تبعیض و به حاشیه رانده شدن قرار گرفته اند. با این حال، در سال های اخیر، آگاهی فزاینده ای از اهمیت زنان در جامعه وجود داشته است. از مهم ترین ابعاد اهمیت زن در جامعه می توان به موارد زیر اشاره کرد (۱۱):

- کمک به اقتصاد: زنان نقش اساسی در اقتصاد دارند. آنها نقش بسزایی در نیروی کار دارند و به رشد و توسعه مشاغل کمک می کنند. زنان همچنین ثابت شده اند که کارآفرینان موفق هستند و کسب و کار خود را با نرخی بالاتر از مردان راه اندازی می کنند.
- تحصیلات: آموزش عامل مهمی در توسعه جوامع است. آموزش زنان از اهمیت ویژه ای برخوردار است زیرا با بهبود نتایج سلامت، افزایش رشد اقتصادی و کاهش فقر مرتبط است. زنان تحصیل کرده نیز بیشتر در خانواده ها و جوامع خود سرمایه گذاری می کنند، که در نتیجه اثر موج سواری دارد که به نفع همه است.
- توانمندسازی^{۱۵}: توانمندسازی زنان برای ایجاد جامعه ای عادلانه تر و عادلانه تر ضروری است. وقتی زنان توانمند می شوند، به احتمال زیاد نقش های رهبری را بر عهده می گیرند و در فرآیندهای تصمیم گیری که بر زندگی آنها و اطرافیانشان تأثیر می گذارد، کمک می کنند. توانمندسازی زنان همچنین منجر به بهبود نتایج سلامت، افزایش رشد اقتصادی و کاهش فقر می شود.
- مشارکت سیاسی: مشارکت زنان در سیاست برای توسعه جوامع دموکراتیک ضروری است. وقتی زنان در رهبری سیاسی نمایندگی می شوند، دیدگاه ها و تجربیات متنوعی را به روی میز می آورند و در نتیجه تصمیم گیری آگاهانه تر می شوند. مشارکت سیاسی زنان همچنین منجر به سیاست هایی می شود که فراگیرتر است و نیازهای کل جمعیت را برطرف می کند.
- خانواده و جامعه: زنان ستون فقرات خانواده ها و جوامع هستند. آنها برای خانواده های خود مراقبت، حمایت و پرورش می دهند و

و پزشکی و مؤسسات و کلینیک‌های مددکاری و مشاوره به اعلام مراتب خشونت علیه زنان به مراجع انتظامی و قضایی نیز در این لایحه گنجانده شده است (۱۳).

حمایت حقوقی از خانواده در رفع احساس ناامنی زنان

احساس ناامنی زنان در خانواده پیش از هر چیز زائیده زندگی در اجتماعی است که در آن مردها در بیشتر زمینه‌ها تسلط دارند. اجتماعی که در آن هنوز بیش از چند دهه نیست که زن‌ها (اسماً و نه رسماً) در کتاب‌های قانون و نه در عمل از جایگاهی برابر و حقوقی مشابه با جایگاه و حقوق مردان برخوردار شده‌اند. اجتماعی که بسیاری از الگوهای رفتاری و فرهنگی و هم‌چنین سنت‌ها و عرف‌های آن، عملاً زنان را از بسیاری از امتیازات بی‌بهره می‌سازد و مانع از مشارکت واقعی آنان در زندگی عمومی شده و بالمآل تبعیض در عمل و واقع را نسبت به آنان در پی دارد. ممکن است بگویید که این حالت فقط در کشورهای توسعه نیافته واقعیت دارد. با وجود این حتی در پیشرفته‌ترین کشورهای جهان از جمله ایالات متحده نیز دیده می‌شود. برای مثال دستمزد زن‌ها حتی در قبال انجام کاری واحد از دستمزد مردها کمتر است. این مطلب همچون زنده به گور کردن نوزادان دختر فجیع نیست، اما هنوز به وضوح القاء کننده این پیام است که مردان با ارزش‌تر از زنان هستند. مردان می‌توانند به رغم میل باطنی و تمایل زن‌ها به حریم شخصی و مختص به خود آنها وارد شوند و این امر، احساس امنیت فیزیکی (جسمانی) و روحی - روانی زن‌ها را تحت تأثیر قرار می‌دهند (۱۴).

برای کاهش چنین حسی در زنان لطوم توجه به ارزش‌های اخلاقی چون عدالت و برابری و حمایت حقوقی از این ارزش‌ها ضرورت دارد. حمایت از ارزش‌های اخلاقی و حقوق مکمل یکدیگر هستند و می‌توانند به ثبات و استحکام خانواده کمک کنند. حقوق، می‌توانند با تعیین حقوق و تکالیف اعضای خانواده، و حمایت از ارزش‌های اخلاقی، به ایجاد احساس امنیت اخلاقی در خانواده کمک کنند. به عنوان مثال، قوانینی که حق برابری بین زنان و مردان را در خانواده تضمین می‌کنند، می‌توانند به حمایت از ارزش‌های اخلاقی مانند برابری، احترام و عدالت کمک کنند. این امر، می‌تواند به کاهش احساس ناامنی زنان در خانواده کمک کند. در ادامه، به برخی از راه‌های حمایت حقوقی از خانواده در رفع احساس ناامنی زنان اشاره می‌شود. این راه‌کارها، می‌توانند به حمایت از حقوق زنان و ارزش‌های اخلاقی در خانواده کمک کنند و به کاهش احساس ناامنی زنان در خانواده منجر شوند (۱۵):

- بازنگری قوانین و مقررات حقوقی به منظور رفع تبعیض جنسیتی
- جرم‌انگاری خشونت خانگی و سایر اشکال سوء استفاده از زنان
- حمایت از حقوق زنان در زمینه‌های مختلف، مانند حق تحصیل، حق کار، حق مالکیت و حق حضانت فرزندان
- ایجاد سازوکارهایی برای حمایت از زنان در برابر سوء استفاده و ظلم.

برای رشد کودکان ضروری هستند. زنان همچنین نقش مهمی در ساختن جامعه ایفا می‌کنند و اغلب نقش‌های رهبری را در سازمان‌های اجتماعی بر عهده می‌گیرند.

بسترهای حقوقی و اخلاقی در تقویت امنیت زنان در خانواده

در دین اسلام نیز بر احترام به حقوق زنان و امنیت آنها تأکید شده و هرگونه خشونت علیه زنان در خانواده ممنوع است. قوانین موجود مانند قانون مجازات اسلامی جدید یا قانون حمایت از خانواده، قوانین نسبتاً جامعی هستند، اما عرصه قانون بویژه در حوزه امنیت و حقوق زنان دچار نواقص و نارسایی‌های فراوانی است و از بازدارندگی کاملی نسبت به حقوق شهروندی و امنیت فردی و اجتماعی آنها برخوردار نیست. بنابراین، اهمیت اصلاح قوانین فعلی و لزوم افزودن بندهایی به آن اجتناب ناپذیر است، چراکه عرصه قانون، عرصه‌ای پویا بوده که همواره قابل اصلاح و تغییر است (۱۲).

بی‌شک برای شکل‌گیری و تقویت امنیت زنان در خانواده باید در تمام مدت زناشویی و هنگام انحلال آن، زن و شوهر در امور مربوط به ازدواج حقوق برابر داشته باشند. بر این اساس می‌بایست:

- گونه‌های آزار جنسی، تجاوز جنسی یا انواع خشونت جنسی علیه زنان را مورد توجه قرار داده و خطی را با اشد مجازات روبرو سازد.
- جنسیت‌زدگی خصمانه به شکل سلطه‌جویی مردسالارانه و باورهای تحقیرآمیز، با آموزش‌ها و باورهای درست جایگزین شود.

اقدام قانونی برای تامین بیشتر امنیت زنان

رفع تنگناها و خلاءهای حقوقی و قانونی، طراحی برنامه‌های حمایتی، آموزشی، پیشگیرانه و فراهم کردن زمینه و بستر بروز توانمندی‌های زنان و حمایت‌های قانونی و اجتماعی لازم، از خط مشی‌هایی است که باید در تدوین سیاست‌ها و برنامه‌های کلان مورد توجه قرار گیرد. در همین راستا و با توجه به موارد فوق و به منظور نزدیکی هرچه بیشتر به وضعیت مطلوب و آرمانی مورد نظر در قانون اساسی، معاونت امور زنان و خانواده ریاست جمهوری، لایحه تأمین امنیت زنان را که اقدامی نو و مغتنم در کشور محسوب می‌شود را در ۸۱ ماده تدوین کرده است. در این لایحه کلیات مورد تعریف قرار گرفته که در سوابق قانونگذاری ما کمتر به اهمیت تبیین آنها توجه شده است. این تعاریف شامل انواع خشونت از قبیل خشونت جسمی، روانی، جنسی و اقتصادی و آزار و مزاحمت جنسیتی، جرایم ناموسی و تدابیر حمایتی و پیشگیرانه است. در این لایحه تشکیلات و ملزومات حمایتی و پیشگیری کننده و تشکیل کمیته ملی تأمین امنیت زنان با عضویت نمایندگان نهادهای مرتبط پیش بینی شده است. همچنین، وظایف نهادهای اجرایی و نهادهای حاکمیتی در این خصوص به تفکیک لحاظ شده است. ایجاد بانک اطلاعات جامع از قربانیان خشونت برای گردآوری آمار و اطلاعات منسجم و نظارت بر عملکرد دستگاه‌ها لحاظ شده و الزام مراکز درمانی

نتیجه گیری

پیش نیاز هرگونه توسعه اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی احساس امنیت و به ویژه امنیت زنان است. آگاهی از احساس امنیت ساکنان یک جامعه نقش مؤثری در شناخت چالش ها و ارائه راهبردهای توسعه ای در آن جامعه دارد. عموماً در بین زنان این تصور و ذهنیت وجود دارد که در جامعه برای آنان امنیت وجود ندارد. حتی اگر به نظر در جامعه امنیت وجود داشته باشد، اما زنان ممکن است احساس امنیت نداشته باشند.

احساس ناامنی در خانواده می تواند ناشی از عوامل مختلفی باشد، مانند: عدم وجود انسجام و ثبات در ارزش ها و باورهای خانوادگی تناقض بین ارزش ها و باورهای خانوادگی و ارزش های جامعه رفتارهای اخلاقی نامناسب اعضای خانواده احساس ناامنی اخلاقی در خانواده، می تواند پیامدهای منفی متعددی داشته باشد، مانند: کاهش اعتماد و صمیمیت بین اعضای خانواده افزایش احتمال بروز اختلاف و تنش در خانواده تضعیف سلامت روان اعضای خانواده. در این راستا حقوق می توانند باعث ایجاد احساس امنیت در خانواده شوند.

پیشینه اجتماعی نشان می دهد که امنیت زنان در یک نظام امنیتی درست در جامعه ترسیم نشده و در مواردی هم که پایگاه حقوقی ترسیم شده ای از امنیت اجتماعی زنان وجود دارد، درست اجرا نمی شود. این نقیصه یک علت کلی دارد و آن هم محدود شدن مفهوم امنیت به امنیت حکومت است، نه امنیت جامعه. نقض امنیت زنان در جامعه، در وهله اول میراث تلقی غلط از امنیت بوده و وضعیت زنان تحت تاثیر کاستی های دیگری هم هست که امنیت آنها را تا حدی یک فاجعه کاهش می دهد که معلول و عوامل جامعه شناختی و اقتصادی است. حقوق می بایست برای حفظ امنیت خانواده و جلوگیری از افراط ها و

تفریطهای بی مورد در رفتار، نسبت به حقوق زنان و اصول اخلاقی شناخت داشته باشد و با تعیین معیارهای لازم به تدوین قانون پرداخته و ارزش های اخلاقی ضامن امنیت را به پشتوانه حقوقی مجهز نماید.

ملاحظه های اخلاقی

در پژوهش حاضر حق معنوی مولفین آثار مورد احترام قرار گرفته و قوانین تعارض منافع کاملاً مورد توجه قرار گرفته است.

واژه نامه

1- Family	خانواده
2- Socil imparement	آسیب های اجتماعی
3- Ethical norms	هنجارهای اخلاقی
4- Ethical values	ارزش های اخلاقی
5- Social security	امنیت اجتماعی
6- Ethical behavior	رفتار اخلاقی
7- Legal rules	قواعد حقوقی
8- Security	امنیت
9- Citizens right	حقوق شهروندان
10-Positive commitment	تعهد مثبت
11-Privacy	حریم خصوصی
12-Ethical challenges	چالش های اخلاقی
13-Cultural growth	رشد فرهنگ
14-Ethical development	رشد اخلاق
15-Empowerment	توانمندسازی

References

- Gundugurti PR, Bhattacharyya R, Kondepi S, Chakraborty K, Mukherjee A. Ethics and law. Indian J Psychiatry, 2022; 64(7): 7-15. Doi: [10.4103/indianjpsychiatry.indianjpsychiatry.726.21](https://doi.org/10.4103/indianjpsychiatry.indianjpsychiatry.726.21)
- Sminkey P, LeDoux J. Case management ethics: high professional standards for health care's interconnected worlds. Professional case management, 2016; 21: 193-198. Doi: [10.1097/NCM.0000000000000166](https://doi.org/10.1097/NCM.0000000000000166)
- Farhud DD. Education of Ethics. Ethics in Science and Technology, 2011; 6 (3): 1-5. Dor: [10.1001.1.22517634.1390.6.3.1.8](https://doi.org/10.1001.1.22517634.1390.6.3.1.8)
- Summers R S. (1995). H. L. A. Hart's "the concept of law": estimations, reflections, and a personal memorial. Journal of Legal Education, 1995; 45(4): 587-596. <http://www.jstor.org/stable/42898217>
- Izadpanahi A, Rajabzadeh A, Sadeghi M. The position of socialism and individualism in laws with a view on ethics and citizenship rights. Ethics in Science and Technology 2023; 18 (3) :25-32. (In Persian). Dor: [10.1001.1.22517634.1402.18.3.4.5](https://doi.org/10.1001.1.22517634.1402.18.3.4.5)
- Karami Moghadam R, Parvin K. The importance of ethics and security in securing citizenship rights from the perspective of judicial law. Ethics in Science and

Technology 2023; 18 (1) :16-22. (In Persian). Dor: [10.1001.1.22517634.1402.18.1.3.0](https://doi.org/10.1001.1.22517634.1402.18.1.3.0)

- Bitaneh M, Zonnoz M, Mashhadi E. Ethics in international conflict: the nature and effects of humanitarian rights on women and children. Ethics in Science and Technology 2023; 17 (4): 9-16. (In Persian). Dor: [10.1001.1.22517634.1401.17.4.2.8](https://doi.org/10.1001.1.22517634.1401.17.4.2.8)
- Afrasiabi H, Pur-Khorram Y, Mombini S. Socio-cultural factors related to sense of security inside family. Journal of Iranian Social Studies, 2015; 9(1): 4-24. (In Persian). Dor: [10.1001.1.20083653.1394.9.1.1.4](https://doi.org/10.1001.1.20083653.1394.9.1.1.4)
- Saeedian M. Moral principles and values in the family according to divine teachings and the life of Ahlol Bayt (PBUT). The Research Journal of the Wisdom of the Prophet,s Household, 2015; 2(1): 61-80. (In Persian).
- Ahmadyeh M. Legalizing morality in the family. Strategic Studies of Women, 2001; 12. (In Persian).
- Rameen M. Role of women in today's society and the inequality in genders. Journal of Life Economics, 2023; 10(4):273-284. Doi: [10.15637/jlecon.2216](https://doi.org/10.15637/jlecon.2216)
- Mosavat S E, Jahangiri J. Investigating the effective factors related to women's social security case study: women between 15- 40 years old in Shiraz. Strategic Research on Social Problems, 2013; 2(2): 41-55. Dor: [10.1001.1.23221453.1392.2.2.3.9](https://doi.org/10.1001.1.23221453.1392.2.2.3.9)

13. Ahmadi M, Kaldi A. Study of the feeling of social security of women in Sanandaj city and social factors affecting on it. Quarterly Journal of Woman and Society, 2012; 3(12): 1-20. (In Persian). Dor: [20.1001.1.20088566.1391.3.12.1.1](https://doi.org/10.1001.1.20088566.1391.3.12.1.1)
14. Elsan M, Najafizadeh L, Jalili Azar M. Analysis of Iranian new family protection act on the basis of principles and rules of civil procedure. Legal Research Quarterly, 2018; 21(83): 137-158. doi: [10.22034/jlr.2018.110963.1041](https://doi.org/10.22034/jlr.2018.110963.1041)
15. Ghaderi F, Kaykha M. Advantages and disadvantages of Article 21 of the new family protection law (temporary marriage). Treaty Legal Research, 2018; 2(1): 237-258. (In Persian).

